

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Arbejdsmarkedsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 3. juni 2008
Kontor: Statsretskontoret
Sagsnr.: 2008-792-0580
Dok.: STC41040

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 49, som Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg har stillet til justitsministeren den 22. maj 2008 vedrørende forslag til lov om arbejdsgivers brug af jobklausuler (L 81).

Lene Espersen

/

Ole Hasselgaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 49 fra Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg vedrørende forslag til lov om arbejdsgivers brug af jobklausuler (L 81):

”Ministeren bedes sende udvalget en vurdering af, hvorvidt der med vedtagelse af deltidsloven kan siges at have været tale om ekspropriation samt forholdet mellem denne vurdering og den vurdering der er foretaget af spørgsmålet om at lade L 81 omfatte eksisterende jobklausuler.”

Svar:

Det følger af bestemmelsen i grundlovens § 73, at to overordnede betingelser skal være opfyldt, for at der er tale om ekspropriation i grundlovens forstand.

For det første skal der være tale om et indgreb i en rettighed, der er beskyttet af grundlovens § 73 (et indgreb i ”ejendom”). Om den nærmere forståelse af denne betingelse henvises til pkt. 3 i det oversendte notat af 13. maj 2008 samt bl.a. Henrik Zahle, Dansk Forfatningsret (3. udgave, 2003), side 183 ff.

For det andet skal der være tale om, at der foretages et indgreb i en beskyttet rettighed, der må karakteriseres som ekspropriativt. Om denne betingelse er anført bl.a. følgende under pkt. 3 i det oversendte notat:

”Selv om en rettighed er beskyttet af grundlovens § 73, er det ikke ethvert indgreb heri, der har karakter af ekspropriation.

Det er således almindeligt antaget, at lovgivningsmagten – uden at der foreligger ekspropriation – kan regulere udøvelsen af de rettigheder, der er beskyttet af grundlovens § 73, idet lovgivningsmagten bl.a. kan opstille almindelige regler om begrænsninger i borgernes handlefrihed og i deres råden over, hvad de ejer, jf. Max Sørensen, Statsforfatningsret (2. udg. ved Peter Germer, 1973), side 405.

Det er i forfatningsretlig litteratur og praksis almindeligt antaget, at spørgsmålet om, hvorvidt et indgreb har karakter af ekspropriation, må bero på et samlet skøn over indgrebets beskaffenhed, jf. Max Sørensen, a.st., side 412, og Alf Ross, Dansk Statsforfatningsret (3. udg. ved Ole Espersen, 1980), side 665 ff. Som momenter, der må tillægges betydning ved udøvelsen af dette skøn, peger man navnlig på indgrebets formål, i hvilken grad indgrebet er generelt eller konkret (herunder om det rammer mange eller få personer), indgrebets intensitet, om indgrebet angår en fremtidig eller en aktuel rettighed, om indgrebet går ud på at overføre rettigheden fra den hidtidige ejer til en ny eller på en tilintetgørelse af denne råden, samt indgrebets begrundelse.”

Som det fremgår, beror spørgsmålet om, hvorvidt en lovgivningsmæssig regulering af en rettighed beskyttet af grundlovens § 73 vil indebære et ekspropriativt indgreb, på et konkret (samlet) skøn over indgrebets beskaffenhed.

I forhold til L 81 har Justitsministeriet på baggrund af en sådan vurdering fundet, at det vil rejse alvorlige spørgsmål i forhold til grundlovens § 73 om beskyttelse af ejendomsretten, hvis den foreslåede regulering i L 81 fra lovens ikrafttræden skal finde umiddelbart anvendelse på jobklausuler, som er gyldigt indgået inden lovens ikrafttræden. Om den nærmere begrundelse herfor kan der henvises til det oversendte notat pkt. 4.2.

Om der i forhold til andre former for lovreguleringer af rettigheder beskyttet af grundlovens § 73 måtte være tale om et ekspropriativt indgreb, vil som nævnt bero på en konkret vurdering af den pågældende regulering.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at Justitsministeriet foretager en lovteknisk gennemgang af de lovforslag, som regeringen ønsker at fremsætte for Folketinget, og i den forbindelse bl.a. vurderer forholdet til grundlovens § 73, i det omfang det findes relevant.

Det forhold, at man i forbindelse med lovregulering på de områder, der er nævnt i det stillede spørgsmål (og i spørgsmål nr. 51), ikke har fundet, at reguleringen rejser spørgsmål om grundlovens § 73, har efter Justitsministeriets opfattelse ikke nogen selvstændig betydning for vurderingen i det foreliggende lovforslag om arbejdsgivers brug af jobklausuler (L 81). Det skyldes, at der – som nævnt – er tale om en konkret vurdering af den enkelte lovregulering.

I den forbindelse kan det bl.a. nævnes, at lovforslag nr. L 147 (som der er henvist til i spørgsmål nr. 51) ikke vedrører indgreb i gyldigt indgåede aftaler mellem private parter (således som det er tilfældet i L 81), men spørgsmålet om betingelserne for fremtidig modtagelse af ydelser (nedsatte dagpenge).